

中国在东盟地区的“软实力”政策刍议： 以泰国为例

The Discussion on China's "Soft Power" Policy in ASEAN: Thailand as a Case Study

徐哲明, Pornpawis Lhapeerakul^①

Receiving Date: Sep 20, 2020 Revising Date: Feb 13, 2021 Accepting Date June 25, 2021

摘要：周边国家在中国的发展中发挥了越来越重要的作用。尤其东盟是中国最重要的周边组织之一，也是中国在外交战略和“一带一路”政策上的重要合作伙伴。在过去，虽然中国与东盟几个国家之间发生了多次的矛盾冲突，但双方通过不断协商，共同寻求合作与发展。除外交手段之外，“软实力”政策也在解决中国与东盟国家间争端中起到重要作用。东盟国家中，泰国是中国使用软实力政策成功的一个国家之一。本文探讨中国在东盟国家使用的“软实力”政策，分析中国“软实力”政策对泰国政治、经济、教育和社会等的各种方面的影响，并揭示中国的软实力政策在东盟和泰国的作用、影响、优势和不足。研究发现，中泰之间无冲突的历史，泰国华人团体，海外华人对中国提倡的“一带一路”政策反应积极，中国对泰国的软实力政策中扮演着非常重要的角色。

关键词：中国-东盟；泰国；软实力；一带一路；中泰共同体

^①, Lecturer, School of Sinology, China Studies Section, Mae Fah Luang University.

E-mail: 13032101636@163.com

徐哲明 皇太后大学 汉学院 中国学系 讲师。邮箱：13032101636@163.com

Abstract

Neighboring countries are playing an important role in China's development. China and ASEAN countries are important neighboring countries where they cooperate with each other in regard to diplomatic strategies and "Belt and Road" Initiative policy (BRI). Although China and several ASEAN countries had many conflicts in the past, they seek to develop and cooperate to help each other via talk continuously. Aside from using diplomacy, China also uses "Soft Power" policy where it is considered as an important solution. Among ASEAN countries, China's "Soft Power" is successfully applied with Thailand. The purpose of this article is to study China's "Soft Power" policy in ASEAN, especially Thailand concerning politics, economy, society and education. This study also discussed the advantages and disadvantages of China's "Soft Power" policy in ASEAN and Thailand. The successful "Soft Power" between China and Thailand is believed to be due to several factors, such as Sino-Thai community and oversea Chinese in Thailand, Thailand's promotion and response to China's "BRI" policy and a lack of historical conflict between China and Thailand from the past to present.

Keywords: Sino-ASEAN Relations, Thailand, Soft Power, Belt and Road Initiative, Sino-Thai Community

1. 导论

南海周边国家经过十几年的平静，但是在 2005 到 2015 年之间，爆发了南海主权争端。当前南海的冲突主要围绕了中国与东盟成员国如越南和菲律宾的领海主权冲突，该冲突威胁了中国和东盟成员国的和平。从现实的角度来看，我们要高度重视南海冲突问题。如果双方不能妥善解决南海冲突问题的话，那么过去十几年的友好关系，以及通过的多元合作获得的外交成果极有可能付诸东流。

南海冲突问题并不是新议题。在 20 世纪 90 年代早期，有许多专家对此作过预测，特别是美国专家如 Patrick Cronin, Peter Dutton, Taylor Fravel, James Holmes, Robert Kaplan, Will Rogers and Ian Storey 等，他们相信，这一个地区将来会有一场旷日持久的冲突 (Cronin, 2012:1-15)。因为该地区是中国和邻国的海上分界线，同时也是中国与越南和菲律宾之间的一个大问题。从表面来看，目前的局势没有任何暴力对抗，但国际社会与国际组织还是非常担心中国与东南亚国家的南海问题。因为该问题会随时都有可能引发暴力冲突。另外，中国通过外交渠道和及利用软实力建立信任，并在中国与东盟国家的关系上做出重大改变。

在这一情况下，双方都有了积极和建设性的关系。无论在政治、经济、社会与安全等领域，都通过各种方式改变着这个地区的局势，比如“一带一路”倡议

(Belt and Road Initiative: BRI)^①, ASEAN+1 (China), AESEAN+3 (China, Japan, Korea)。所有这些变化不会在短时间内消失，它将继续影响政府之间未来的国际行为，包括南海冲突问题——国际行为被定义为直接和间接的政治反应。国际政策行动或国际领导人访问签署国际条约或协定干预或干预政治或经济活动这些都表明了发生在国家之间的行为，以便他们尽一切可能实现其政治目标和自己的利益。因此，我们可以看到，中国的软实力对于解决中国-东盟冲突、构建更好的中国和东盟关系是非常有用的。

本文主要研究中国对东盟国家使用的“软实力”政策，它的战略、概念、影响以及优缺点。为了更深入地了解中国的软实力政策，本文分析了在泰国的中国“软实力”政策。这有助于了解在东盟其他国家的中国“软实力”政策。本文还指出，“软实力”帮助解决中国与东盟国家之间南海问题冲突，并在中国和东盟国家建立良好的关系方面发挥着重大作用。

2. 中国“软实力”政策发展现状

1990 年，约瑟夫·奈 (Joseph Nye 2004:5) 指出“软实力”概念。他认为，“软实力”是吸引和参与而不是强迫或捐钱的能力。可以通过文化，政治价值和外交政策这三种基本资源，以及使用媒体传播来改变和影响其他国家的社会和人民的思想。中国也知道这一点，也使用了媒体传播如报纸和书作为中国软实力工具。20

^① The “Belt and Road Initiative” (BRI) was initiated in 2013 as another vision of the current Chinese government's leadership, Xi Jinping. Aiming to trade and invest with other countries for all-round development both at home country and abroad through the development of people, technology and economic. The main concept for each country in the world to achieve balanced development. With the above concept based on the original concept of "Silk Road" in the Han Dynasty to link trade and investment between countries around the world. In this article, BRI is used instead of referring to all “Belt and Road Initiative”.

世纪 30 年代中期，中国共产党仍在与国民党作战，中国共产党的领导人邀请了美国记者埃德加·斯诺 (Edgar Snow) 作为党活动的记者。后来他把所有的信息写成了一本书，名为《红星照耀中国》 (Red Star Over China) (Dd' Hooghe 2005:88-105) (Xinhua 2018:1-2)。这本书把中国共产党描绘成一个勇敢的英雄。在 1949 年，中华人民共和国成立的时候，中国利用《北京评论》、《中国重建》和《中国画报》来说明中国是一个热爱和平国家以及中国反对霸权主义理念 (Kuerrattikal 2009)。

在 20 世纪 50 年代，中国经常邀请外国人参加庆祝活动。中国认为庆祝活动是展示中国形象的绝佳机会，能向外国人展示中国 “是世界上进步的、爱好和平的圣地” (a Mecca for the progressive, peace-loving people of the world) (Kuerrattikal 2009)。这样可以帮助改善中国的国家形象，外国人对中国的访问导致外国政府对中国的态度有所改变。

冷战结束后，中国意识到其软实力和公共外交不足以应对世界局势的变化。中国专家李明江在研究指出，在过去的十年中，中国学者对约瑟夫·奈的软实力概念给予了高度关注 (Li 2008:1-23)。他们在研究中强调，中国还没有充分利用自己的 “软实力”，特别是中国悠久的历史和文化的软实力 (汉语的传播)。这对其他国家带来了不利的影响，尤其是对美国的综合国力造成冲击^① (Dd' Hooghe 2005:88-105)。中国学术界的建议使其成为中国的国家的政策，所以，在 2002 年和 2007 年的中国第 16 届和第 17 次全国代表大会，在这两次会议上强调了通过文化的软实力加强国家力量。

中国在冷战结束后的外交已经发生了很大变化。泰国专家如 Sittipol Kuerrattikal (2009) 指出，中国当前的公共外交是要让世界了解中国的四个主要领域：(一) 中国是一个发展中国家，正在进行重大的经济转型，所以中国需要维持一个共产党领导的政治体系，以保证稳定，否则经济改革无法进行；(二) 中国是一个可靠、稳定的经济伙伴。中国的经济增长不是其他国家所担心的事情。这是一个共同繁荣的机会；(三) 中国是一个向往世界和平的国家；(四) 中国是一个因其悠久的历史和文化而闻名的国家。这一概念指出中国使用软实力有三个主要目的：(一) 向全球传播中国文化；(二) 发展中国家的领导和发展模式；(三) 中国不是作为威胁的形象，中国是一个有社会责任的国家 (Yang 2016:25-30) (Wuthnow, 2008:1-28)。另外，中国进行公共外交的渠道或工具为：(一) 中国新闻由国家控制；(二) 外国媒体，比如中国的领导人或外交官采访了外国媒体或在重要场合召开新闻发布会等；(三) 互联网，特别是政府网站的建立，为公众提供获取官方中文信息的渠道；(四) 国家出版白皮书；(五) 2001 年举办亚太经合组织、2008 年举办奥运会等重要活动；(六) 中国政府为海外项目提供资金，就像在美国一些城市的主题公园一样；(七) 对学生、教师、教职工等各层次的交流

^① Comprehensive National Power (CNP) is a putative measure, important in the contemporary political thought of the People's Republic of China, of the general power of a nation-state. CNP can be calculated numerically by combining various quantitative indices to create a single number held to measure the power of a nation-state.

(Dd' Hooghe 2005:88-15)。在公共外交中积极协助中国的是中国的海外团体（海外华人）。这些人对在海外传播中国文化起着一定的作用。它还包括为各种问题与中国有关的国家的政治机构进行游说。

3. 东盟国家中的中国“软实力”政策实践

中国与东盟的问题背后最重要的因素之一是冷战。这段期间中国与东盟双方都试图利用软实力资源，特别是中国。中国一直在努力通过采用“软实力”政策抹去自己在东南亚“中国威胁论”的形象——中国威胁论是对中国大陆崛起引起的国际关系担忧和疑虑的讨论。中国试图对东盟和东南亚国家遵循“创造性的参与”的战略方式，以改变其在该地区的受欢迎度 (Lu & Guo 2004)。东盟也试图把中国拉进该地区的规则中，东盟还敦促中国接受该地区的某些做法，包括多边合作与东盟方式 (ASEAN Way) (Roy 1996:758 - 771)。然而，中国软实力话语中是没有达成约瑟夫·奈“软实力”定义，但是中国是一种以自己的方式使用“中国特色的软实力”软实力的国家 (Soft power with Chinese Characteristic) (Jiang 2008)。中国认为，面对东盟不同的国家需要采用不同的软实力战略，不可能用相同的策略法来解决中国与东盟的问题，每个国家每个地区有自己的特色与方法。从严格意义上讲，我们可以将软实力定义为“通过吸引更多的东西来获得某种东西的能力，而不是恐吓或报酬，或者改变一个国家受欢迎程度的能力” (Weissmann 2010)。在中国的语境下，该定义可能会有问题，因为中国的软实力成功不仅在于文化方面，同时受中国的经济实力和外交政策的影响。在奈看来，经济方面不属于软实力 (Nye 2004:1-5)。

如今中国作为东亚地区的政治与经济的领头羊。中国认为自己能够利用这种优势才能更好地改变自己的形象，并成为东亚地区的大国。而在中国，关于软实力的问题也有专门的讨论。当前“一带一路”倡议是中国最关注的政策。它的重点是跟各个国家在经济方面的投资与合作，以及中国正试图以和平的方式解决各种各样问题。中国的领导人习近平主席也非常看重“亚洲人的问题，该是我们亚洲人自己来决解”。如今虽然东盟国家的成员非常关注南海问题，特别是越南和菲律宾把中国视为海上的威胁国家，但是东盟国家如泰国、新加坡、印度尼西亚等的成员国家也希望中国的“一带一路”会提供更为温和的解决办法。现在虽然中国与东盟已存在问题，但是中国已经表现出来“中国应当是朋友，而不是敌人”。

与此同时，还有一项研究聚焦于中国在世界不同地区的软实力。研究中关注了中国在东南亚的角色。中国在该地区实施了三种软实力战略 (Ye 2016:13-26)：

(一) 建立信任，重申中国与东盟关系是互利共赢的关系 (Mutual Benefit and Win-Win Relations) ——互利共赢是中国“一带一路”建设的重要理念。正如《东盟友好合作条约》(ASEAN's Treaty of Amity and Cooperation: TAC) 签署和在南海冲突问题的解决准则——东南亚友好合作条约是由东南亚国家联盟 (ASEAN) 创始成员国建立的一个东南亚国家间的和平条约。东盟是一个由十个东南亚国家组成的地缘政治和经济组织；(二) 加强与美国关系不密切的双边关系合作，如缅甸、柬埔寨等国；(三) 中国在东盟创造软实力的工具包括：为经济发展提供援助；传播中国和平发展的理念；建立与不同国家的华人与中国人民之间的关系；中国与东盟自由贸易区的开放和中国在东盟地区的投资。这些研究认为这一切都是中国在试图减少美国、日本和台湾在该地区的影响力 (Cronin 2012)。

4. 中国与东盟合作的“共同进步”与“和平关系”概念

1990 年初期，冷战结束后，中国采取了一项新战略——“好邻居”，旨在东南亚地区推进软实力政策作为典型的发展战略，把中国的崛起作为大国典范 (Ding 2008:193-213)。与此同时，东盟也展开了一场雄心勃勃的外交运动。因此，战略之间存在着相互反应的过程“东盟的创造参与性”以及利用中国“软实力”政策来解决中国与东盟的各种冲突的方法。这种方法为中国与东盟国家创造了合作共赢长期发展的机会。这可以说是互利共赢的好行为。无论如何，这和解是在理解的基础上，一段时间已过去，特别是从 2000 年以来，中国已经将其地位从一个参与者转变为一个多边环境中的积极参与者，中国的根本逻辑是理解中国，理解中国的良好意愿是让亚洲国家分享中国的利益和行为。与此同时，多边主义的发展和采用也已经建立了一个符合东盟利益的机构。

中国接受多边主义，并建立和平关系研究所，这两个因素创造了一个框架，包括论坛、对话和双边协议等外交实践。建立核证机关是中国参与东盟的重要组成部分，加强其在本地区的安全与稳定。不仅如此，中国还向东盟保证“中国威胁论”是不存在的。跟中国参与的长期目标是为了将中国与该地区多边机构结合，而不仅将中国纳入中产阶级政策，也逐渐改变了其在中国的行为。也就是说，中国的行为如今有更多的是在中间行为，中国对参与多边论坛越来越熟悉，此外，中国接受“东盟方式”作为外交原则，并开始考虑到周边国家的利益。这是一个相互反映的过程，中国的“软实力”外交政策和东盟的“创造性”关系 (Zhang & Hu 2006)。在同一时间，这是由于良好的关系和中国对多边方式的接受，以及接受东盟作为一个整体的关系。南海冲突问题曾经是分析人士广泛猜测的一个领域，中国将采取积极行动，极大缓和了这一地区旷日持久地冲突。一个关键问题是，中国在 1995 年东盟地区论坛 (ASEAN Regional Forum—ARF) 之前宣布，中国愿意讨论这个问题，在多边舞台上的斯普拉特利群岛。两年之后，中国南海的冲突也包括在 ARF 议程中。这一决议对导致 2002 年《南海各方行为宣言》(Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea) 的进程至关重要。

5. 泰国的中国“软实力”政策之成功现状

泰国于 1975 年 7 月 1 日与中华人民共和国建立外交关系。泰中关系在平等的基础上顺利进行，互相尊重、互不干涉内政、并在互惠互利的原则下，维护该地区的稳定与和平。中泰双方协作总是很。特别是在柬埔寨战争期间尤其如此，这使得双方更加依赖贸易，经济和投资合作。冷战结束后，中国与所有东盟国家建立了外交关系。在一定程度上削弱了泰国与中国的战略关系 (Royal Thai Embassy in Beijing 2018:1-5)。目前的关系主要集中在互惠互利的基础上的经贸合作。泰国和中国历史上没有任何战争与冲突 (Yu 2008)。中泰双方的领导人始终保持友好的关系。特别是 2000 年 10 月，泰国国王拉玛九世与皇后正式访问了中国。这次访问对中泰加强两国合作关系起到了至关重要的作用。

目前，泰中关系在各个方面都比较紧密，双边多边框架，以及区域论坛比如东盟-中国年度磋商会 (ASEAN-China Annual Consultation)，东盟加三 (ASEAN+3)，东盟区域论坛 (ARF)，亚欧会议 (ASEM) 等。中泰同意将重点放在发展关系和合作上以更具战略性的方式关系。除了政治关系方面，文化、经济、社会以及人与人之间的关系也带来了不少中泰之间的外交关系。从 2010 年开始，中泰两国达成了上千次多层次多角度的正式合作，包括中泰大学的教育与语言方面

的合作，中泰公司的经济合作，文化交流合作项目。这带来双方的大影响与变化。这也代表了中国可以在泰国通过合作项目等方面使用了中国软实力。

21 世纪以来，国际关系有新的变化。古代各国需要用军事实力、战争，以及经济来压迫对方国家或者国家为了自己达到自己需要获得的结果。如今，这样的方式不被全世界接受，各国认为这样的硬实力带来了不好的结果。用约瑟夫·奈的软实力概念来说，软实力不是刚发生或者被使用的。各国通过把自己有的特色，文化、语言，国家政策传播给对方国家，令对方满满深度接受这样方法的软实力，也包各种各样双方或者多方合作，最后就可以达到自己从对方获得了自己需要的结果 (Lu 2018)。在中国，前国家主席胡锦涛党的十七大上表示，中国需要对软实力加大投资。这需要通过文化也好，语言也好，合作也好，帮助也好，就是对软实力多多看重与关注。近几年来可发现，中国非常成功使用软实力，软实力是影响他人以获得中国想要的结果的能力。因此，中国开始在世界各地建立孔子学院，以促进文化鉴赏。中国也通过国家外交政策对其他国家建设好软实力的基础。

在国际政治中，产生软实力的资源来自于一个组织或国家在其文化中所表达的价值观，来自于它通过内部实践和政策所树立的榜样，来自于它处理与他人关系的方式。再来看中国与泰国的关系，双方在历史上没发生冲突与战争。这为双方建立友好合作关系奠定了基础。尽管中国和泰国的外交关系非常牢固。但对泰国来说，国家发展不能完全依赖中国，也要考虑多方因素。

中国软实力政策在泰国行之有效的原因是：（一）中泰两国在历史上是没有经过战争与冲突。1949 年以来，中国虽然共产党执政，但是也认同与帮助泰国的经济发展。从没有战争与冲突一个角度来看，彼此之间有着良好的友谊，所以中国和泰国一直相互帮助。当前泰国还是越来越多依赖中国；（二）1978 年改革开放以来，随着中国的各方面飞速发展。中国在各个领域的影响力影响了许多国家，包括泰国。中国对泰国的影响与日俱增，特别在经济方面还是越来越依赖中国企业投资和游客。在这方面也促进了中国泰国的文化和语言交流与合作，如孔子学院或曼谷中国文化中心。孔子学院是中国通过文化和语言传播中国软实力的重要工具。泰国不可避免地受到了中国实力的影响；（三）从文化和语言交流与合作角度来看。在泰国的华人和海外华人较多，如今占在 15% (West 2009)。他们在政治与经济方面越来越有重要的角色。他们以及经过自身“华人血统”方面影响了泰国的社会与民众，无论是跟中国企业合资，支持他们的孩子学习汉语或者去中国留学等等使泰国社会和人民在不知不觉中受到中国软实力的影响；（四）21 世纪以来，中国在泰国的软实力政策之成功更加明确。特别是，泰国政府和泰国人民对中国的“一带一路”倡议表示关注和热情。泰国政府非常重视和中国共同建设高铁项目，以及跟中国大中小企业合作如阿里巴巴集团 (Alibaba Group) 创建人工智能和展开贸易中心等。

中国在泰国软实力成功的四个因素可以看出，软实力在建立泰中关系与合作方面具有优势和益处。但是鉴于国际理论的概念，过度暴露于微弱的力量会在许多方面导致主权和国家利益的丧失。包括政治和经济谈判或谈判的权力。并需要依靠或者总是跟随拥有该软实力的国家。考虑到中国在泰国的软实力政策之成功的优点和益处，可以将其用于解决中国与其他东盟国家之间的冲突。

6. 中国在泰国的软实力政策的成功对东盟国家的影响

通过全面的研究和分析，可以看出，无论是直接或间接地有明显的因素导致了中国在泰国的软实力政策，包括：（一）中泰没有战争冲突历史；（二）泰华人团体和在泰的海外华人的支持；（三）中泰通过教育建立伙伴关系、中国文化和汉

语语言政策合作；（四）泰国政府和泰国人民对中国“一带一路”倡议的支持。因此，在本文中，分析这四个因素以将中国的软实力政策与其他东盟国家的使用进行比较。为了指导中国政府和东盟国家政府进一步发展对华政策，以及也可以作为东盟对中国软实力政策预防或应对的一种方式。包括适应作为解决中国与东盟之间冲突的指南，无论是中国南海的问题、贸易不平等问题、利用东盟国家对付美国的问题和中国在东盟的威胁形象等等。中国的软实力政策还将通过中国在东盟的“一带一路”倡议有帮助中国与东盟国家顺利发展合作和建立良好的关系。

6.1 中国与东盟大多数没有战争冲突历史。尽管东盟一些国家跟中国存在战争冲突或边界冲突。但是到目前为止，影响力还不如日本对中国的暴力行为。大多数的东盟国家还是小国家与发展中国家，都是与中国没有任何冲突，除了菲律宾和越南 (Cronin 2012)。此外，东盟大多数国家都居住着海外华人与华侨，特别是新加坡和马来西亚。因此，中国还是可以利用没有冲突的历史作为在东盟软实力政策的起点。

6.2 海外华人与华侨华人团体的支持。大多数东盟国家，特别是新加坡（78%）和马来西亚（23%），都有大量的中国血统 (Zhang 2012)。此外，印度尼西亚、越南、老挝和柬埔寨也有大量的海外华人投资 (Wang 2012:2)。这些海外华人团体在推动这些东盟国家的经济中发挥着作用和重要性。他们也能促进和鼓励中国实施软实力政策的重要力量。特别是在“一带一路”倡议中传播中国文化和传播国际政策思想。包括推动使用中文进行业务协调。

6.3 教育伙伴关系，中国文化和语言传播。因为东盟国家有大量的华侨华人与海外华人较多。他们有助于促进和支持中国文化传播和中文学习。此外，自 1990 年以来，中国推行了中国企业的“走出去”政策——是中华人民共和国目前鼓励企业到海外投资的战略。大多数国家倾向于吸引外来投资，而只是被动地支持对外投资。中国政府还通过汉语教学，通过中国电影和中国新闻媒体进行中国文化学习，促进了中国的软权力下放。成立了孔子学院是为了传播中国语言和文化，并要求毕业后回母国成为汉语教师。东盟国家对此表示欢迎。此外，随着文化的接近和预见中国经济的快速增长。东盟国家非常促进和强调跟中国建立与合作，跟中国在文化和语言全面交流。

6.4 政府和人民对“一带一路”倡议的支持。尽管并非所有东盟政府和人民都支持“一带一路”倡议（一些东盟国家没有直接在 BRI 政策计划上，例如文莱、泰国、缅甸、柬埔寨等），但是大多数东盟国家的政府将其视为发展自己国家的机会，例如老挝、印度尼西亚和泰国高铁项目。东盟的大多数国家都是发展中国家（新加坡除外），还需要依靠中国的投资和中国的政治支持来制衡美国（例如泰国）。因此，他们愿意通过对中国“一带一路”倡议的回应来接受中国的软实力政策的影响。

根据中国在泰国的软实力政策的分析和研究只是表明中国的一些政策和方针。其中包括很多因素。尽管如此，东盟国家还是由十几个国家组成，并实行不同的外交和国内政策，也有不同的经济、社会、政治和文化背景和条件。但是，仍然有必要对每个国家进行深入的研究和研究，以便得出结论和明确的指导方针，并且可以适用于解决中国与东盟国家之间的问题与冲突。

7. 结语

东盟的创造性参与在基础层面产生了成果，可以这么说，中国已经接受并认可了该机构“东盟方式”和对东盟机构的接纳仍在推动。这是思想方面已经发生改

变。双方的软实力建立积极的联系并不是没有意义，但是这代表了它促进了本区域的全面积极关系，它为中国在东盟创造了威信，促进东南亚地区在未来的经济发展。如果在过去没有双方使用软实力的政策，东南亚地区今天可能会有截然不同的面貌。新的区域公约是在双方努力使彼此的行为相适应的基础上形成的，以和对方保持正常的关系。中国继续参与东盟领导和推动创建的样板的地区和国际机构。最重要的是，这一规定是由共同的价值观构成的，也是该区域的价值而不是从外来强迫的价值。最后，中国仍然有必要在东盟继续使用软实力政策。因为世界局势每天都在变化，东盟地区也是如此。中国可能需要集中精力将软实力的使用与中国的“一带一路”倡议结合起来。因为该政策受到了全球的关注，并受到了许多东盟国家的欢迎。东盟国家可以利用中国在泰国的软实力政策的成功，来促进与中国的合作路径，并防止对中国的软实力政策采取可能造成过度后果的对策。此外，中国和东盟需要意识到彼此之间使用软实力政策的关系，以便认真解决两国之间将来可能出现的冲突。

参考文献

- Cronin, P. D. 2012. **Cooperation from Strength: The United States, China and the South China Sea**. Washington DC: Center for a New American Security.
- Dd'Hooghe. 2005. "Public Diplomacy in the People's Republic of China" In Jan Melissen)Ed.(, **The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations**.
- Ding, S. 2008. "To Build A "Harmonious World": China's Soft Power Wielding in the Global." **Journal of Chinese Political Science** 13)2(, 193-213.
- Dingbang, Y. 2008. **History of China-Thailand Relations**. Beijing: Zhonghua Book Company.
- Herbert, P. 1962. **China's Cultural Diplomacy**. New York: Frederick A. Praeger.
- Kuerrattikal, S.)2009, January 21(. "*Soft Power" and public diplomacy in China international relations*. Retrieved from Chinese - Asian Studies: <http://kositthiphon.blogspot.com/2009/01/>
- Lu G., Guo X. 2004. "Who Is China Threatening? - - Interpretation of "China Threat Theory. Xuelin Publishing House.
- Lu, M. 2008. "Soft Power in Chinese Discourse: Popularity and Prospect". **Working Paper No.165**, S. Rajaratnam School of International Studies, Nanyang Technological University, pp. 1-23.
- Lu, S. 2018. "Study on Improving the International Influence of China's Soft Power." **The Journal of Marxism Studies, Shandong University**, 32-38.
- Nye, J. S. 2004. **Soft Power: The Means to Success in World Politics**. New York: Public Affairs.
- Roy, D. 1996. The "China Threat" Issue: Major Arguments. **Asian Survey**, 36(8), 758-771.
- Royal Thai Embassy in Beijing.)2018, August 15(. **China-Thailand Diplomatic Relations**. Retrieved from Official Website of the Embassy of Thailand: <http://www.thaiembbeij.org/thaiembbeij/th/republic-of-china/thai-relations-china/>
- Rumi, A. 2004. Chinese Diplomacy in the Multimedia Age: Public Diplomacy and Civil Diplomacy. **Contemporary Asian Studies' Working Paper No. 16**, Waseda University, np.
- Wang, H. 2012. "China's Competition for Global Talents: Strategy, Policy and Recommendations". **Asia Pacific**, 2.

- Weissmann, M. 2010. "The South China Sea Conflict and Sino-Asean Relations: A Study in Conflict Prevention and Peace Building." **Asian Perspective** 34(3).
- West, B. A. 2009. **Encyclopedia of the Peoples of Asia and Oceania**. Facts on File.
- Wuthnow, J. 2008. "The Concept of Soft Power in China's Strategic Discourse." **Issues & Studies** 44(2), 1-28.
- Xinhua.)2018, May 11(. "Edgar Snow's 'Red Star' shines on." **Xinhua**, pp. 1-2.
- Yang, K.)2016(. Analysis of "Chinese Soft Power" Discussion Methods". **Journal of Cultural Soft Power**, Issue 03, 25-30.
- Ye, W. 2016. "China's Soft Power Construction-Taking Football as an Example." **Journal of Communication Research, Chengdu Sport University**, Issue 16, 13-26.
- Zhang, D., & Hu, W. 2006. **Building a Neighborly Community: Post-Cold War China, Japan, and Southeast Asia**. Manchester: Manchester University Press.
- Zhang, M.)2012, May 28(. **Reforms urged to attract overseas Chinese**. Retrieved from China.org.cn: http://www.china.org.cn/china/NPC_CPPCC_2012/2012-03/11/content_24865428.htm

นโยบาย “อำนาจอ่อน” ของจีนในภูมิภาคอาเซียน กรณีศึกษาความสำเร็จในการดำเนินนโยบายอำนาจอ่อนของจีนในไทย

พรภวิชัย หล้าพีระกุล^①

บทคัดย่อ

ประเทศเพื่อนบ้านถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนาของจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มประเทศในอาเซียนที่เป็นกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านที่ใหญ่ที่สุดของจีนและเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือที่สำคัญของจีน ในด้านยุทธศาสตร์ทางการทูตและนโยบาย “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” อีกด้วย ที่ผ่านมามีว่าจีนกับหลายประเทศในอาเซียนจะมีความขัดแย้งกันมากมาย แต่ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันแสวงหาความร่วมมือและการพัฒนา ผ่านการปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่อง นอกจากวิธีการทางการทูตแล้ว นโยบายอำนาจอ่อนก็มีส่วนสำคัญไม่น้อยในการแก้ไขข้อพิพาทและความขัดแย้งระหว่างจีนกับประเทศในอาเซียน ทั้งนี้บรรดากลุ่มประเทศในอาเซียนประเทศไทยถือได้ว่าเป็นหนึ่งในประเทศที่จีนใช้นโยบายอำนาจอ่อนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมาก ดังนั้นบทความนี้จึงได้ทำการศึกษาลักษณะนโยบายอำนาจอ่อนของจีนในประเทศไทยเพื่อวิเคราะห์แนวทางนโยบายอำนาจอ่อนของจีนที่สร้างผลกระทบการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษาและสังคมของอาเซียนและไทย อีกทั้งเผยให้เห็นอิทธิพล ข้อดีและข้อเสียของนโยบายอำนาจอ่อนของจีนในอาเซียนและไทยได้ชัดเจนมากขึ้น โดยผลการศึกษาพบว่าประเทศไทยและจีนไม่เคยมีประวัติความขัดแย้งระหว่างกัน กลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีนและชาวจีนโพ้นทะเลในไทย รวมถึงมีปฏิกริยาเชิงบวกของประชาชนชาวไทยต่อนโยบาย “คิดริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ของจีนนั้นมีส่วนช่วยสนับสนุนและมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากที่ส่งผลให้นโยบายอำนาจอ่อนของจีนประสบผลสำเร็จในประเทศไทย

คำสำคัญ: จีน-อาเซียน; ประเทศไทย; อำนาจอ่อน; คิดริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง; ประชาคมจีนไทย

สรุปบทความโดยย่อ

ความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ในปัจจุบันล้วนเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งด้านอธิปไตยทางดินแดนระหว่างจีนกับประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น เวียดนามและฟิลิปปินส์ ปัญหาดังกล่าวคุกคามสันติภาพของจีนและประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นอย่างมาก และกลุ่มสมาชิกประเทศอาเซียนอื่น ๆ จำเป็นที่ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับปัญหาความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ ซึ่งถ้าหากทั้งสองฝ่ายไม่สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างดินแดนและปัญหาทะเลจีนใต้ได้อย่างเหมาะสม ความสัมพันธ์ฉันมิตรและผลของความร่วมมือทางการทูตที่ดีในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมาระหว่างจีนกับอาเซียนก็จะไร้ซึ่งความหมาย

^① อาจารย์ประจำสำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง อีเมล 13032101636@163.com

ในช่วงต้นทศวรรษ 1990 ผู้เชี่ยวชาญหลายคน โดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญชาวอเมริกันเช่น Patrick Cronin, Peter Dutton, Taylor Fravel, James Holmes, Robert Kaplan, Will Rogers และ Ian Storey ได้คาดการณ์เกี่ยวกับประเด็นปัญหาทะเลจีนใต้ว่าจะมีอาจที่จะจบลงได้โดยง่าย และจะกลายเป็นความขัดแย้งที่ยืดเยื้อไปอีกยาวนาน ปัจจุบันถึงแม้ว่าทั้งสองฝ่ายจะยังไม่มี การเผชิญหน้าที่รุนแรง แต่ประชาคมระหว่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศยังคงกังวลเป็นอย่างมากเกี่ยวกับปัญหาทะเลจีนใต้ระหว่างจีนและกลุ่มประเทศในอาเซียน เนื่องจากประเด็นนี้อาจกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งรุนแรงได้ทุกเมื่อ และสร้างผลกระทบเป็นวงกว้างต่ออนาคตประเทศ

แต่กระนั้นจีนได้กลับมาทบทวนถึงประโยชน์และผลกระทบที่ตนจะได้รับจากการเผชิญที่รุนแรงกับกลุ่มประเทศในอาเซียนแล้วนั้น จีนเห็นว่ามีข้อเสียมากกว่าข้อดี ดังนั้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 2015 เป็นต้นมา จีนได้สร้างความไว้วางใจผ่านช่องทางทางการทูตรอบด้าน ทั้งการทูตสาธารณะ การทูตเพื่อนบ้านที่ดี การทูตเชิงวัฒนธรรมและสัมพันธ์ระหว่างประชาชน รวมทั้งใช้นโยบายทางเศรษฐกิจและการเมืองที่นุ่มนวลและแยบยล เช่น นโยบายอำนาจอ่อน เพื่อที่จะพยายามทำการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับประเทศในอาเซียนให้ดีขึ้นมากกว่าที่เป็นอยู่

นอกจากนี้ทั้งสองฝ่ายยังได้มีการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกและสร้างสรรค์ระหว่างกันทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ ความมั่นคง สังคมและการศึกษาอย่างรอบด้าน จึงทำให้สถานการณ์ในภูมิภาคนี้ได้รับการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่างๆ เช่น การส่งเสริมความร่วมมือในนโยบาย “Belt and Road Initiative” (BRI), ASEAN + 1 (จีน), AESEAN + 3 (จีน ญี่ปุ่น เกาหลี) การจัดตั้งศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศ สถาบันบัณฑิตศึกษา ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนอย่างสถาบันขงจื้อ รวมถึงการสนับสนุนการให้ทุนการศึกษาจำนวนมากแก่นักเรียนนักศึกษาในประเทศอาเซียนเพื่อเข้าไปศึกษาในประเทศจีน ทั้งหมดนี้ล้วนส่งเสริมให้เกิดการหล่อหลอมและสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างจีนและอาเซียน อีกทั้งเป็นการร่วมสร้างชุมชนแห่งอนาคตร่วมกันของมนุษยชาติอย่างสันติตามแนวคิดของจีนอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงทั้งหมดนี้ยังสามารถส่งผลกระทบต่อการดำเนินกิจกรรมระหว่างประเทศอื่นๆ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและความมั่นคงในอนาคตระหว่างรัฐบาลของจีนและกลุ่มประเทศในอาเซียน รวมถึงเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในทะเลจีนใต้เบื้องต้นที่ใช้ความไว้วางใจ ความร่วมมือและนโยบายอำนาจอ่อนค่อยๆ แทรกซึมอย่างแยบยลเพื่อลดความตึงเครียดและความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างกัน

บทความนี้ผู้เขียนมุ่งศึกษานโยบายอำนาจอ่อนของจีนที่กำลังดำเนินอยู่ในประเทศในอาเซียน ไม่ว่าจะ เป็นเชิงกลยุทธ์ แนวคิด อิทธิพล รวมถึงข้อดีและข้อเสียของนโยบายดังกล่าว เพื่อที่จะสามารถเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับนโยบายอำนาจอ่อนของจีนในอาเซียน นอกจากนี้ยังได้ทำการวิเคราะห์นโยบายอำนาจอ่อนของจีนในประเทศไทยที่ถือได้ว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ซึ่งจะสามารถช่วยให้ทำการเปรียบเทียบ เข้าใจในหลักการและกลยุทธ์ขั้นพื้นฐานของนโยบายอำนาจอ่อนของจีนได้ และสุดท้ายยังจะชี้ให้เห็นว่าการใช้นโยบายอำนาจอ่อนนั้นสามารถที่จะช่วยแก้ไขความขัดแย้งระหว่างจีนกับกลุ่มประเทศอาเซียนได้และมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างจีนกับประเทศในอาเซียนผ่านนโยบายคิดริเริ่ม “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” ในอนาคตได้อย่าง “มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน”

แนวคิดทฤษฎีว่าด้วย “อำนาจอ่อน”

ในปี ค.ศ.1990 นักวิชาการอย่าง โจเซฟ นี (Joseph Nye) ได้อธิบายแนวคิดเรื่องอำนาจอ่อน หรือ “soft power” ไว้ว่าคือความสามารถในการดึงดูดและสร้างการมีส่วนร่วมมากกว่าการบังคับหรือการบริจาคเงินเพื่อให้ฝ่ายตรงข้าม (ประเทศ) ยินยอมที่จะกระทำตามข้อเรียกร้องของฝ่ายเราโดยยินยอม เครื่องมือพื้นฐานสามประการของอำนาจอ่อนนั้นจะประกอบไปด้วย วัฒนธรรม ค่านิยมทางการเมืองและนโยบายต่างประเทศ ทั้งนี้ยังรวมถึงการใช้สื่อต่าง ๆ ที่จะสามารถหรือชักจูงใช้ให้ฝ่ายตรงข้ามเปลี่ยนแปลงหรือกระทำตามที่เราต้องการ อีกทั้งยังสามารถมีอิทธิพลต่อความคิดต่อสังคมและประชาชนในประเทศนั้น ๆ ด้วย

อย่างที่ทราบกันดีว่าประเทศจีนนั้นได้ใช้เครื่องมืออย่างสื่อเช่น หนังสือพิมพ์ บทความ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ รวมทั้งหนังสือเพื่อเป็นเครื่องมือในสื่อสารและกระจายความคิด หลักการ อุดมการณ์ทางการเมืองต่างๆ ตั้งตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1990 และถือได้ว่าสื่อเหล่านี้ได้กลายเป็นนโยบายอำนาจอ่อนของจีนไปโดยปริยาย โดยในช่วงปี ค.ศ. 1930 ผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้เชิญ Edgar Snow นักข่าวชาวอเมริกันมาเยือนประเทศจีน โดยมีวัตถุประสงค์ให้ Edgar Snow นั้นเข้ามาทำข่าวและเขียนบันทึกเกี่ยวกับกิจกรรมของพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่กำลังต่อสู้เพื่อประชาชนชาวจีนในขณะนั้น ซึ่งต่อมาเขาได้นำข้อมูลที่จัดบันทึกเหล่านั้นเขียนลงในหนังสือที่มีชื่อว่า “Red Star Over China” หรือ “ดาวสีแดงสาดสว่างเหนือจีน” โดยหนังสือเล่มนี้ได้กลายเป็นหนังสือยอดนิยมสำหรับชาวตะวันตกผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับประเทศจีนและประวัติความเป็นมาของพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่ได้สร้างสาธารณรัฐประชาชนจีนให้ยิ่งใหญ่ได้อย่างทุกวันนี้

นอกจากจากนั้นนักวิชาการชาวไทยอย่าง ดร.สิทธิพล เครือรัฐติกาล ยังได้ทำการสรุปแนวคิดเรื่องการใช้นโยบายอำนาจอ่อนของจีนในบทความออนไลน์ในหัวข้อ “Soft Power และการทูตสาธารณะในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของจีน” ไว้ว่าการใช้อำนาจอ่อนของจีนมีจุดประสงค์หลักอยู่สามประการคือ ประการแรกเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนไปทั่วโลก ประการที่สองเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการกลายเป็นผู้นำโลกและสร้างรูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์สำหรับการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนา และประการที่สามคือพยายามทำลายภาพลักษณ์ที่หลายประเทศกล่าวหาว่าจีนนั้นเป็นภัยคุกคาม แต่ที่จริงแล้วนั้นจีนคือประเทศที่แสวงหาความสุขสงบ สันติและรับผิดชอบต่อสังคมโลก

แนวคิด “ความก้าวหน้าร่วมกัน” และ “ความสัมพันธ์ที่สันติ” ในความร่วมมือระหว่างจีนและอาเซียน

ในช่วงต้นทศวรรษ 1990 หลังสิ้นสุดสงครามเย็น จีนได้ใช้พยายามใช้กลยุทธ์ใหม่ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งกลยุทธ์ดังกล่าวถูกประกาศให้เป็นนโยบายต่างประเทศในช่วงนั้น คือ “Good Neighbours Diplomacy” โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างจีนกับประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นการส่งเสริมการใช้นโยบายอำนาจอ่อนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ก็เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาความสัมพันธ์ทางการทูตและความร่วมมือในด้านอื่น ๆ ระหว่างจีนกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนและเพื่อการก้าวขึ้นมาเป็นประเทศมหาอำนาจในเอเชียอย่างสง่างาม

ในขณะเดียวกันอาเซียนได้เปิดตัวยุทธศาสตร์ทางการทูตที่ตอบรับกับนโยบายของจีนในช่วงเวลานั้นด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะสร้างกระบวนการและปฏิกริยาร่วมกันระหว่างจีนกับอาเซียน โดยยุทธศาสตร์ทางการทูต

ดังกล่าวเรียกว่า “การมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ของอาเซียน” และจีนก็ยึดหน้กนโยบายอำนาจอ่อนเพื่อนำมาแก้ไขความขัดแย้งต่าง ๆ ระหว่างจีนและอาเซียน (บางประเทศ) เช่น ปัญหาทะเลจีนใต้ระหว่าง จีน เวียดนาม และฟิลิปปินส์ โดยแนวทางนี้ได้สร้างโอกาสสำหรับความร่วมมือและการพัฒนาระยะยาวที่เป็นประโยชน์สำหรับจีนและประเทศในอาเซียนเป็นอย่างมาก และอาจกล่าวได้ว่ากระบวนการตามยุทธศาสตร์ของอาเซียนอย่าง “การมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ของอาเซียน” และนโยบายอำนาจอ่อนของจีนนั้นเป็นการกระทำเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ได้ผลลัพธ์ที่ทั้งฝ่ายชนะร่วมกันและสอดคล้องกันได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตามการปรองดองและการเชื่อมประสานกับระหว่างจีนกับอาเซียนนี้ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจซึ่งกันและกันและเป็นไปตามรูปแบบการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างรอบด้าน โดยผลลัพธ์ที่ได้คือในช่วงศตวรรษที่ 21 จีนก็ได้ก้าวมามีส่วนร่วมกับอาเซียนมากขึ้น ดังที่เห็นได้ว่าจีนนั้นได้มีการร่วมนามในสนธิสัญญาการค้าเสรีจีน-อาเซียน ASEAN+1 และ ASEAN+3 เป็นต้น รวมถึงอาเซียนเองก็มีความกระตือรือร้นในการตอบรับนโยบายคิดริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ของจีนอย่างแข็งขันอีกด้วย

ศึกษาวิเคราะห์ความสำเร็จของนโยบายอำนาจอ่อนของจีนในไทยกับการประยุกต์ใช้ในอาเซียน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ที่ครอบคลุม รวมทั้งการตั้งสมมติฐานผ่านมิติทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง ประวัติศาสตร์ สังคมและการศึกษาจะเห็นได้ว่ามีปัจจัยที่ค่อนข้างชัดเจนทั้งทางตรงและทางอ้อมที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินนโยบายอำนาจอ่อนของจีนในไทย ประกอบไปด้วย (1) ประเทศจีนและไทยไม่เคยมีประวัติศาสตร์ทางด้านสงครามและความขัดแย้งระหว่างกันมาก่อน (2) การสนับสนุนจากกลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีนและชาวจีนโพ้นทะเลในไทย (3) ความร่วมมือทางวัฒนธรรมระหว่างจีน – ไทยอย่างรอบด้าน รวมถึงความร่วมมือในด้านการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย และ (4) รัฐบาลไทยและคนไทยมีทัศนคติที่ดีและให้การสนับสนุนนโยบายคิดริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ของจีน โดยสามารถนำปัจจัยทั้งสี่ข้อ มาวิเคราะห์และอธิบายอย่างละเอียดสำหรับสถานการณ์ความเป็นไปได้ในการปรับประยุกต์และดำเนินการใช้นโยบายอำนาจอ่อนของจีนในอาเซียนได้ดังต่อไปนี้

1. จีนและประเทศอาเซียนส่วนใหญ่ไม่มีประวัติศาสตร์สงครามและความขัดแย้งระหว่างกันมาก่อน แม้ว่าบางประเทศในอาเซียนจะมีความขัดแย้งด้านสงครามหรือความขัดแย้งเรื่องพรมแดนกับจีนในอดีต เช่น เวียดนามและกัมพูชาแต่ก็ไม่ได้รุนแรงมากนัก ทั้งนี้ประเทศในอาเซียนส่วนใหญ่ยังคงเป็นประเทศขนาดเล็กและกำลังพัฒนาและไม่มีความขัดแย้งใดๆ กับจีนในปัจจุบันยกเว้นฟิลิปปินส์และเวียดนามที่มีปัญหาเรื่องทะเลจีนใต้กับจีนเท่านั้น นอกจากนี้ประเทศส่วนใหญ่ในอาเซียนมีชาวจีนโพ้นทะเลอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสิงคโปร์และมาเลเซีย จึงทำให้จีนนั้นยังคงสามารถใช้ความสัมพันธ์ที่ดีที่มีมาตั้งแต่อดีตหรือข้อดีทางประวัติศาสตร์ที่ปราศจากความขัดแย้งเพื่อนำมาเป็นจุดเริ่มต้นของนโยบายอำนาจอ่อนในอาเซียนได้

2. การสนับสนุนของกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศอาเซียน โดยเฉพาะกลุ่มประเทศผู้นำในอาเซียน เช่น สิงคโปร์ที่มีชาวจีนโพ้นทะเลมากถึง 78% มาเลเซีย 23% และไทย 15% เป็นต้น ซึ่งถือได้ว่ามีอัตราส่วนต่อประชากรในประเทศเป็นจำนวนมากและในปัจจุบันก็มีการอพยพย้ายถิ่นของชาวจีนแผ่นดินใหญ่เข้ามาลงทุน ทำงาน ศึกษาอีกเป็นจำนวนมากในประเทศอาเซียนและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นทุกปี นอกจากนี้ใน

ประเทศอินโดนีเซีย เวียดนาม ลาวและกัมพูชายังมีการลงทุนของชาวจีนโพ้นทะเลและชาวจีนจำนวนมาก ซึ่งกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเลเหล่านี้มีบทบาทและความสำคัญในการส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศอาเซียน พวกเขายังสามารถส่งเสริมและเป็นกองกำลังสำคัญในการสนับสนุนในการดำเนินนโยบายอำนาจอ่อนของจีนได้อย่างแยบยล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในนโยบายคิดริเริ่ม “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมจีน เศรษฐกิจจีน แนวคิดสุขสันต์แบบจีน รวมถึงลบลภาพลักษณ์ภัยคุกคามของจีนและเผยแพร่แนวความคิดด้านนโยบายระหว่างประเทศของจีน อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดการเรียนการสอนภาษาจีนและใช้ภาษาจีนเพื่อการประสานงานทางธุรกิจระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียนกับบริษัทจีนอีกด้วย

3. ความร่วมมือทางการศึกษาวัฒนธรรมจีนและการเผยแพร่ภาษาจีน เนื่องจากประเทศในอาเซียนมีชาวจีนโพ้นทะเลอาศัยและตั้งรกรากเป็นจำนวนมาก พวกเขาเหล่านั้นนอกจากจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนและการเรียนรู้ภาษาจีนแล้ว จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 เป็นต้นมา จีนได้ดำเนินนโยบาย “Go Global” หรือ “ก้าวออกไป” สำหรับบริษัทเอกชนสัญชาติจีน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ของรัฐบาลจีนในการส่งเสริมให้บริษัทต่างๆ ของจีนนำเงินไปลงทุนในต่างประเทศมากขึ้น โดยรัฐบาลจีนเห็นว่ากรนโยบาย “ก้าวออกไป” นี้ นอกจากจะสามารถสร้างความแข็งแกร่งให้กับบริษัทจีนแล้ว ยังสามารถที่จะปูรากฐานให้กลุ่มประเทศในอาเซียนมีความอยากรู้อะไรเรื่องจีน อยากทำธุรกิจกับคนจีน อยากพูดภาษาจีน ซึ่งสามารถที่จะส่งเสริมนโยบายอำนาจอ่อนของจีนผ่านสอนภาษาจีน ภาพยนตร์จีน สื่อข่าวภาษาจีน การเรียนรู้วัฒนธรรมจีนได้อีกด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้ก็เป็นที่ไปอย่างที่ดีที่จีนคาดการณ์เอาไว้ตั้งแต่ต้น นอกจากนี้ เนื่องด้วยความน่าสนใจของภาษาวัฒนธรรม และการเติบโตอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจจีน ประเทศในอาเซียนก็ได้ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับการจัดตั้งองค์กรทางด้านวัฒนธรรมและภาษาจีนเช่น สถาบันขงจื้อ เป็นอย่างมาก และอาเซียนเองก็มีความกระตือรือร้นในการสร้างความร่วมมือกับจีนในด้านอื่นๆ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะสามารถแลกเปลี่ยน ร่วมมือและได้รับการสนับสนุนจากจีนในทั้งปัจจุบันและอนาคตได้อย่างครอบคลุม

4. การสนับสนุนจากรัฐบาลและประชาชนอาเซียนต่อนโยบายคิดริเริ่ม “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” แม้ว่าก่อนหน้านี้ในช่วงที่นโยบายคิดริเริ่ม “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” เพิ่งเกิดขึ้นจะได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์ในแง่ลบ รวมถึงความกังวลของรัฐบาลในอาเซียนหลายๆ ประเทศเกี่ยวกับ “ภัยคุกคาม” ของจีน และเห็นว่าประเทศนั้นไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับแผนนโยบายคิดริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” โดยตรงเช่น บรูไน ไทย เมียนมาร์ กัมพูชา เป็นต้น แต่ในช่วงหลังที่นโยบายดังกล่าวได้มีจำนวนประเทศสมาชิกเพิ่มมากขึ้น มีความชัดเจนและสมบูรณ์ของนโยบายมากขึ้น โดยเฉพาะการสร้างรถไฟความเร็วสูง รวมทั้งจีนได้แสดงให้เห็นถึงความจริงใจที่จีนอยากจะช่วยเหลือนานาประเทศ อยากจะเป็นพันธมิตรที่ดีกับนานาประเทศในโลก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในอาเซียนในฐานะที่เป็น “ชาวเอเชีย” เช่นเดียวกัน รัฐบาลของประเทศในอาเซียนจึงมองว่าไม่มีภัยอันตรายแต่อย่างใด แต่กลับเป็นโอกาสในการพัฒนาในประเทศของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นประเทศส่วนใหญ่ในอาเซียนก็เป็นเพียงประเทศกำลังพัฒนาขนาดเล็ก (ยกเว้นสิงคโปร์) และยังคงจำเป็นต้องพึ่งพาการลงทุนและการสนับสนุนทางการเมืองจากจีนเพื่อถ่วงดุลกับสหรัฐฯ (เช่น ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์) และในปี ค.ศ. 2017 โครงการรถไฟความเร็วสูงระหว่างจีนกับลาว อินโดนีเซียและไทยก็ได้ถือกำเนิดขึ้น ดังนั้นรัฐบาลประเทศอื่นๆ ในอาเซียนจึงเห็นแล้วว่าควรที่จะสนับสนุนนโยบายคิดริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” อย่างจริงจัง

ดังนั้นเมื่อนำปัจจัยทั้งสี่ด้านข้างต้นที่ทำให้เห็นนโยบายอำนาจอ่อนของจีนประสบความสำเร็จมาวิเคราะห์อย่างละเอียดเพื่อปรับประยุกต์เพื่อใช้กับกลุ่มประเทศอาเซียน จะเห็นได้ว่าสถานการณ์และสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของกลุ่มประเทศในอาเซียน เช่น การไม่มีความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์และการสนับสนุนจากกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเลนั้นมีความคล้ายคลึงกับประเทศไทยเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ปัจจัยดังกล่าวสามารถนำมาเป็นแนวทางพื้นฐานสำหรับการสร้างรากฐานความสัมพันธ์ที่มั่นคง สร้างการป้องกันและการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่กำลังดำเนินอยู่หรือที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตระหว่างจีนกับประเทศอาเซียนได้ ทั้งนี้จีนเองก็ยังสามารถใช้นโยบายอำนาจอ่อนที่มีลักษณะโดดเด่นแบบฉบับจีนนั้นมาทำลายภาพลักษณ์ที่ไม่เป็นมิตรหรือ “ภัยคุกคาม” ต่อกลุ่มประเทศอาเซียน สุดท้ายนโยบายอำนาจอ่อนของจีนยังสามารถช่วยให้จีนพัฒนาความร่วมมืออย่างเสมอภาค เท่าเทียม ชนะร่วมกันกับกลุ่มประเทศอาเซียนและสามารถผลักดันในการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีผ่านนโยบายคิดริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ระหว่างจีนกับอาเซียนได้อย่างมั่นคงยาวนานอีกด้วย